

Trans-Atlantisch vrijhandels- en investeringsverdrag

Deel I: Overzicht van de goederenhandel tussen België en de VS

Burton Florence

Claude Grégory

De Groote Frederick

Foguenne Marielle

Van Liedekerke Gerrit

Vanslebrouck Eli

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

AD Economische analyses & internationale economie

December 2015

Inhoud

A. Algemeen overzicht van de goederenhandel tussen België en de VS	1
B. Recent verloop van de Belgische goederenuitvoer naar de VS	1
C. Recent verloop van de Belgische goedereninvoer uit de VS	3
D. Goederenhandel tussen de EU en de VS.....	4
E. Samenstelling van de Belgische goederenuitvoer naar de VS	5
F. Samenstelling van de Belgische goedereninvoer uit de VS	6

A. Algemeen overzicht van de goederenhandel tussen België en de VS

België voerde in 2014 voor 19,21 miljard € goederen uit naar de VS, een groei in lopende prijzen met 1,18 miljard €, of 6,5 %, in vergelijking met 2013. Deze groei volgde op een daling van de export naar de VS met 12 % in 2013. België exporteerde overigens, in waarde uitgedrukt, minder naar de VS in 2014 dan in 2012. De totale Belgische goederenuitvoer bedroeg in 2014 afgerond 356,20 miljard €; van dit bedrag was 5,4 % bestemd voor de VS.

De Belgische goederenimport uit de VS bedroeg 25,04 miljard € in 2014, een toename in lopende prijzen met 1,35 miljard €, of 5,7 %, ten opzichte van 2013. De totale Belgische goederenimport was 340,76 miljard € waard in 2014; het aandeel van de VS bedroeg 7,3 %.

De balans van de goederenhandel met de VS sloot af met een tekort van 5,84 miljard €, tegenover een tekort van 5,66 miljard € in 2013 en van 1,28 miljard € in 2012. Het aanzienlijke tekort in 2014 was vooral gesitueerd in de handel in chemische producten en kunststoffen, optische, meet- en precisie-instrumenten en medische apparatuur, en machines, toestellen en elektrotechnisch materieel.

Belgische goederenhandel met de VS, in miljard €								
Jaar	Uitvoer	Invoer	Saldo		Jaar	Uitvoer	Invoer	Saldo
2004	16,10	13,23	2,87		2010	17,71	17,03	0,68
2005	17,61	13,99	3,62		2011	17,42	19,25	-1,83
2006	18,12	15,33	2,80		2012	20,50	21,78	-1,28
2007	18,16	16,67	1,50		2013	18,03	23,69	-5,66
2008	15,66	17,33	-1,67		2014	19,21	25,04	-5,84
2009	14,40	15,02	-0,62					

Bron: Nationale Bank van België.

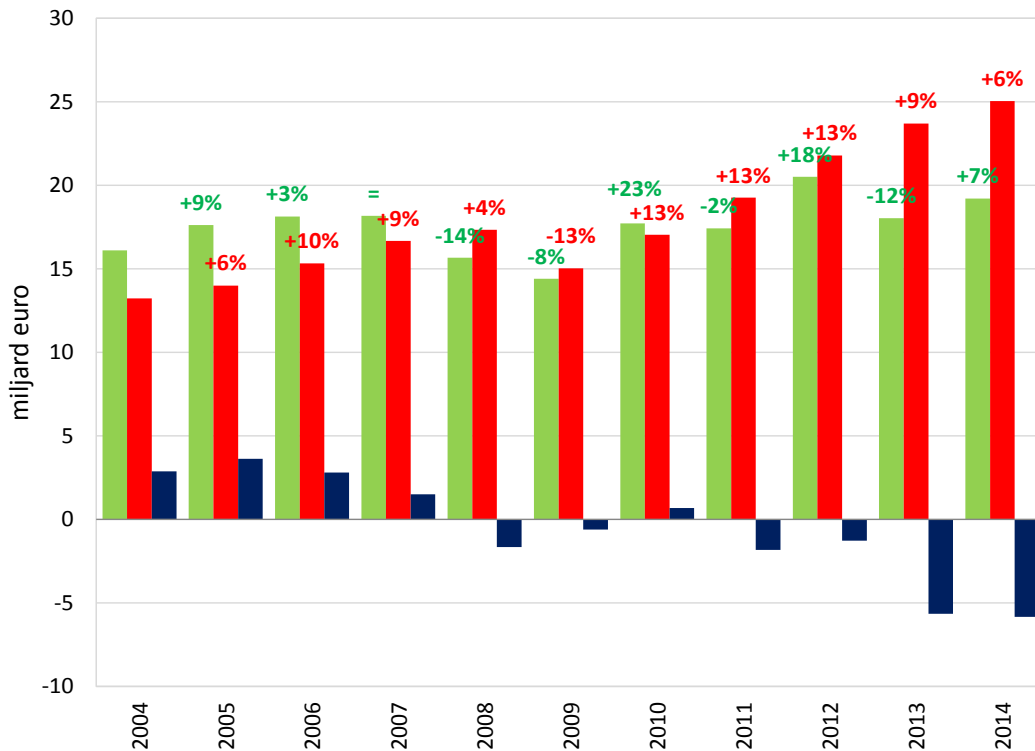
Uitvoer (groen), invoer (rood) en saldo (blauw) gemeten in lopende prijzen volgens communautair concept.

B. Recent verloop van de Belgische goederenexport naar de VS

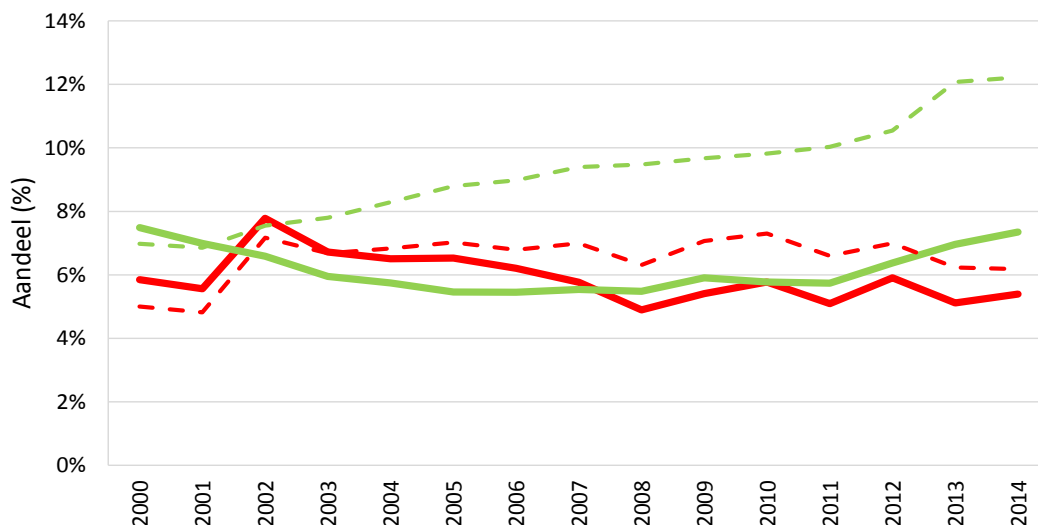
De Belgische goederenexport naar de VS kende de voorbije jaren een nogal wisselvallig verloop. In 2006 steeg de goederenexport in lopende prijzen met 3 %, tot 18,12 miljard €; in 2007 was er zo goed als een stagnatie. In 2008 en 2009 daalde de export gevoelig, met respectievelijk 14 % en 8 % in lopende prijzen. Deze achteruitgang hield verband met de financieel-economische crisis tijdens deze periode. Vooral de export van diamant, organische chemische producten, motorvoertuigen en machines en toestellen ging achteruit.

In 2010 deed zich een gedeeltelijk herstel voor van de export, met 23 %, tot 17,71 miljard €, maar de export bleef onder het niveau van de jaren 2006 en 2007. Het herstel was vooral te danken aan de export van minerale producten, organische chemische producten, diamant en machines en toestellen. In 2011 echter werd een nieuwe daling opgetekend, met 1,6 %, tot 17,42 miljard €. In 2012 was er een sterke toename, met bijna 18 %, tot 20,50 miljard €, met name dank zij de export van geneesmiddelen, organische chemische producten, en machines en toestellen.

De gevoelige daling van de Belgische goederenuitvoer naar de VS in 2013 was vooral te wijten aan de achteruitgang van de uitvoer van geneesmiddelen, die in lopende prijzen uitgedrukt met 1,32 miljard € afnam in vergelijking met 2012. Ook de export van organische chemische producten en van motorvoertuigen en onderdelen ging achteruit, met respectievelijk 452 miljoen € en 416 miljoen €, terwijl bij de uitvoer van machines, mechanische werktuigen en onderdelen daarvan een daling met 392 miljoen € werd genoteerd. In onderstaande eerste grafiek is het verloop en de jaarlijkse verandering in % vermeld van de waarde van de Belgische goederenuitvoer naar en invoer uit de VS.

Aandeel van de VS in de Belgische en Europese goederenhandel

Bron: Nationale Bank van België en Eurostat. Uitvoer (groen), invoer (rood) en saldo (blauw) gemeten in lopende prijzen volgens communautair concept. De % boven de staven zijn de jaarlijkse groeivoeten. België (volle lijn), EU (stippellijn).

Het aandeel van de VS in de waarde van de totale Belgische goederenuitvoer daalde van 7,8 % in 2002 tot nog 4,9 % in 2008. Deze dalende tendens werd in 2009 en 2010 gevolgd door een licht herstel; in 2010 bedroeg het aandeel van de VS 5,8 %. In 2011 deed zich een nieuwe daling voor, tot 5,1 %, om het volgende jaar weer te klimmen tot 5,9 %. Het zigzag patroon hield ook in 2013 en 2014 aan, met respectievelijk een nieuwe daling tot 5,1 % en een stijging tot 5,4 %.

In het jaar 2011 waren de VS de vijfde belangrijkste uitvoermarkt van België, en de belangrijkste markt buiten Europa, voor wat de handel in goederen betreft.

Belgische goederenuitvoer 2014			
Rang	Landen	in miljard €	Aandeel
1	Duitsland	59,72	16,8%
2	Frankrijk	55,97	15,7%
3	Nederland	42,06	11,8%
4	Verenigd Koninkrijk	29,22	8,2%
5	Verenigde Staten	19,21	5,4 %
6	Italië	15,57	4,4 %
7	Spanje	8,86	2,5%
8	India ⁽¹⁾	8,60	2,4 %
9	China	7,58	2,1%
10	Polen	6,27	1,8%
	Totaal	356,20	

Bron: Nationale Bank van België, berekeningen door de Afdeling Internationale Economie van de FOD Economie.
 Uitvoer gemeten volgens communautair concept.

C. Recent verloop van de Belgische goederenimport uit de VS

In 2006 en 2007 steeg de Belgische goederenimport uit de VS in lopende prijzen met respectievelijk bijna 10 en 9 %. In 2008 was er een tragere groei met 4 %. In 2009, het jaar van de wereldwijde financieel-economische crisis, kromp de import met 13,3 % in lopende prijzen. Deze inzinking werd gevolgd door een fors herstel in 2010, dat de twee volgende jaren werd bevestigd. In 2013 en 2014 steeg de import uit de VS eveneens, maar wel aan een telkens trager tempo.

Het aandeel van de VS in de totale Belgische goederenimport, uitgedrukt als een percentage van de waarde, daalde van 7,5 % in 2000 tot 5,5 % in 2005. In de jaren 2006-2008 bleef het aandeel rond 5,5 % schommelen, om in 2009 te stijgen tot 5,9 %. De twee daaropvolgende jaren daalde het aandeel van de VS weer licht, om in 2012 een stijgende tendens in te zetten. In 2014 bedroeg het aandeel 7,3 %.

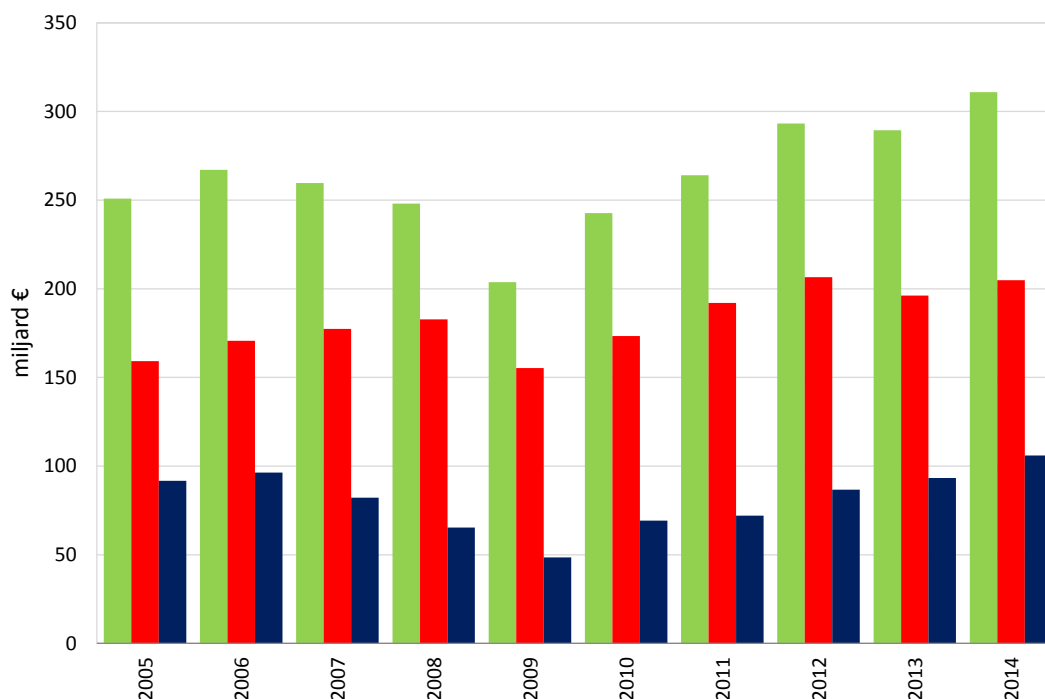
(1) Het opvallend grote gewicht van India in de Belgische goederenexport moet enigszins worden gerelativeerd: de export naar India bestaat immers, in waarde uitgedrukt, voor het grootste deel uit edelstenen.

D. Goederenhandel tussen de EU en de VS

De landen van de EU exporteerden gezamenlijk 310,88 miljard € goederen uit naar de VS in 2014, een groei in lopende prijzen met 7,4 % i.v.m. 2013. De goederenimport bedroeg 204,89 miljard €, een toename met 4,5 % tegenover 2013. In tegenstelling tot de handel tussen België en de VS, vertoonde de balans van de goederenhandel van de EU met de VS een overschot van bijna 106 miljard €. Het saldo van de goederenhandel was de voorbije 10 jaar telkens positief, hoewel het overschot kleiner werd in de jaren 2007-2009. Vanaf 2010 t.e.m. 2014 steeg het overschot ieder jaar weer in omvang.

Het aandeel van België in de goederenexport door de EU naar de VS daalde van 7,3 % in 2010 tot 6,6 % in 2011, om vervolgens weer te stijgen tot 7,0 % in 2012. In 2013 echter daalde het aandeel weer, tot 6,2 %, om in 2014 nagenoeg onveranderd te blijven.

EU goederenhandel met de VS, in miljard €							
Jaar	Uitvoer	Invoer	Saldo	Jaar	Uitvoer	Invoer	Saldo
2005	250,82	159,17	91,65	2010	242,67	173,40	69,27
2006	267,03	170,66	96,37	2011	264,06	191,97	72,08
2007	259,61	177,41	82,20	2012	293,22	206,53	86,69
2008	248,06	182,78	65,28	2013	289,46	196,15	93,31
2009	203,76	155,25	48,51	2014	310,88	204,89	105,99

Bron: Eurostat. Uitvoer (groen), invoer (rood) en saldo (blauw) gemeten in lopende prijzen volgens communautair concept.

E. Samenstelling van de Belgische goederenuitvoer naar de VS

Iets meer dan de helft van Belgische goederenuitvoer naar de VS, uitgedrukt in waarde, bestond in 2014 uit chemische producten en kunststoffen. Het betrof hier vooral geneesmiddelen en organische chemische producten, al moet hier aan worden toegevoegd dat het vermoedelijk voor een groot deel ging om doorvoerhandel.

Andere belangrijke bestanddelen van de uitvoer waren machines, toestellen en elektrotechnisch materieel, met een aandeel van 12,4 %, en minerale producten, met een aandeel van 11,6 %. Bij deze laatste groep producten ging het voornamelijk om minerale brandstoffen. Het aandeel van vervoermaterieel in de uitvoer naar de VS bedroeg 5,5 %.

In de volgende tabel zijn de belangrijkste hoofdstukken van de gecombineerde nomenclatuur (GN) vermeld, gerangschikt volgens het aandeel in de waarde van de Belgische goederenuitvoer naar de VS in het jaar 2014.

Uit de cijfers blijkt dat hoofdstuk 30 "farmaceutische producten" het belangrijkste hoofdstuk was in 2014. België voerde hiervan in 2014 afgerond 6,06 miljard € uit naar de VS, wat neerkomt op 31,6 % van de waarde van de totale Belgische uitvoer naar de VS in dat jaar. Andere hoofdstukken waarvan België in 2014 meer dan 1 miljard € uitvoerde naar de VS waren hoofdstuk 29 "organische chemische producten", hoofdstuk 27 "minerale brandstoffen, aardolie en distillatieproducten daarvan" en hoofdstuk 84 "machines, toestellen, mechanische werktuigen, onderdelen daarvan".

Deze 4 vermelde hoofdstukken waren samen goed voor twee derde van de waarde van de Belgische goederenuitvoer naar de VS in 2014.

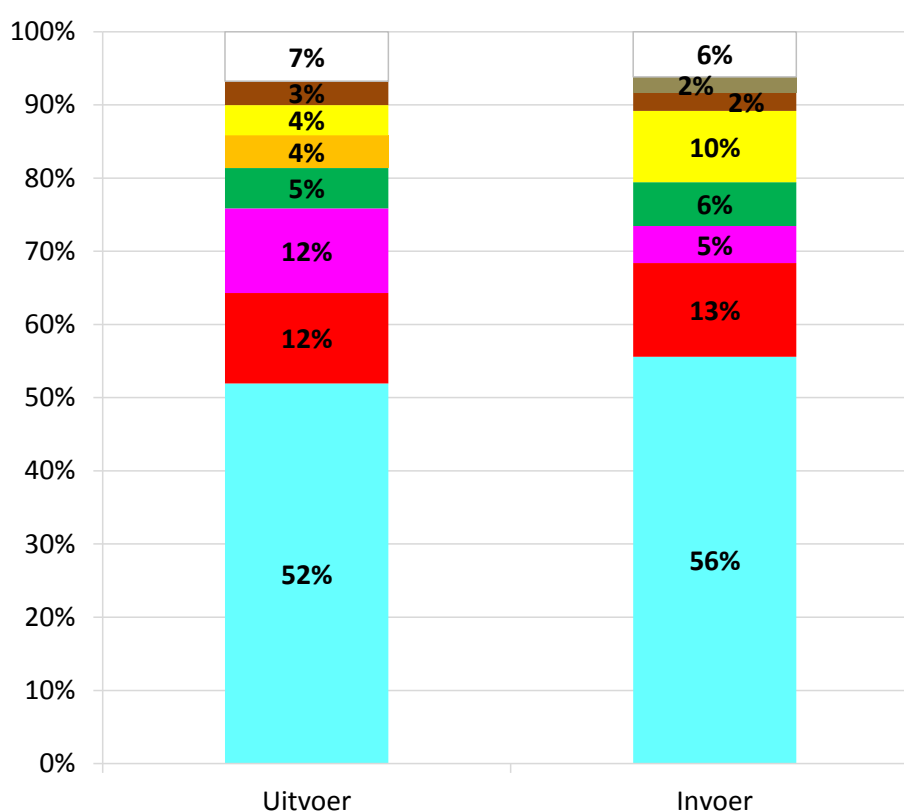
Zes hoofdstukken vertegenwoordigden drie vierden van de waarde van de Belgische export naar de VS in 2014: de 4 bovenvermelde plus de hoofdstukken 87 "auto's en andere voertuigen voor vervoer over land, delen en toebehoren" en 71 "edelstenen en edele metalen".

Indien men de cijfers van 2014 vergelijkt met die van 2013, dan valt op dat de uitvoer naar de VS van zowel geneesmiddelen als van minerale brandstoffen, aardolie en distillatieproducten daarvan sterk toenam in lopende prijzen, met respectievelijk 21 % en 33 %. Daarentegen daalde de uitvoer naar de VS van organische chemische producten met bijna 18 % in waarde. De export van machines, toestellen en mechanische werktuigen en van auto's en andere voertuigen voor vervoer over land daalde eveneens, maar in mindere mate. De uitvoer van edelstenen tuimelde dan weer 22 % in waarde.

F. Samenstelling van de Belgische goederenimport uit de VS

Chemische producten en kunststoffen vertegenwoordigden in 2014 bijna 56 % van de waarde van de Belgische goederenimport uit de VS. Machines en elektrotechnisch materieel (met een aandeel van bijna 13 %) en optische, meet- en precisie-instrumenten en medische apparatuur (met een aandeel van bijna 10 %) hadden eveneens een aanzienlijk aandeel in de waarde van onze import uit de VS in 2014. Vervoermaterieel vertegenwoordigde 6 % van de waarde van de Belgische goederenimport uit de VS in 2014.

Belgische goederenhandel met de VS, 2014

- Overige producten
- Landbouwproducten en voeding
- Onedele metalen en werken daarvan
- Optische, meet- en precisie-instrumenten; medische apparatuur; uurwerken
- Edelstenen en halfedelstenen, edele metalen
- Vervoermaterieel
- Minerale producten
- Machines, toestellen en elektrotechnisch materieel
- Chemische producten, geneesmiddelen en kunststoffen

Bron: Nationale Bank van België, berekeningen door de Dienst Handelsbeleid, FOD Economie.
In- en uitvoer gemeten volgens communautair concept.

Belgische goederenuitvoer naar de VS							
		2014			2013	Wijziging t.o.v. 2013	
	Hoofdstuk	In miljoen €	In %	Cumulatief	In miljoen €	In %	
1	30 - Farmaceutische producten	6.063,90	31,6%	31,6%	5.021,51	1.042,39	20,8%
2	29 - Organische chemische producten	2.472,75	12,9%	44,4 %	3.003,86	-531,11	-17,7%
3	27 - Minerale brandstoffen, aardolie en distillatieproducten daarvan	2.212,61	11,5%	56,0%	1.664,02	548,58	33,0%
4	84 - Machines, toestellen, mechanische werktuigen, delen daarvan	1.924,43	10,0%	66,0%	1.954,81	-30,37	-1,6%
5	87 - Auto's en andere voertuigen voor vervoer over land, delen en toebehoren	871,98	4,5%	70,5%	909,63	-37,65	-4,1%
6	71 - Edelstenen en edele metalen	862,40	4,5%	75,0%	1.111,80	-249,40	-22,4 %
7	90 - Optische meet- en precisie-instrumenten; fototoestellen; medische instrumenten	786,62	4,1%	79,1%	741,00	45,62	6,2%
8	39 - Kunststof en werken daarvan	532,03	2,8%	81,9%	476,05	55,98	11,8%
9	85 - Elektrische machines, apparaten, uitrustingsstukken, alsmede delen en toebehoren	451,21	2,3%	84,2%	493,72	-42,51	-8,6%
10	72 - IJzer en staal	292,04	1,5%	85,8%	237,28	54,76	23,1%
11	99 - Vertrouwelijke handel niet gerangschikt per hoofdstuk, goederen vervoerd per post, invoer en uitvoer niet elders gerangschikt	219,79	1,1%	86,9%	124,20	95,60	77,0%
12	22 - Dranken en azijn	212,83	1,1%	88,0%	171,85	40,98	23,8%
13	33 - Etherische oliën en harsaroma's; parfum, cosmetische producten	201,95	1,1%	89,1%	128,85	73,10	56,7%
14	88 - Luchtvaart en ruimtevaart	174,25	0,9%	90,0%	191,87	-17,62	-9,2%
15	38 - Diverse chemische producten	164,13	0,9%	90,8%	228,24	-64,11	-28,1%
	Totaal	19.206,08			18.029,51	1.176,57	6,5%

Bron: Nationale Bank van België, berekeningen door de Dienst Handelsbeleid, FOD Economie.
 Uitvoer gemeten volgens communautair concept.

Bijlage: de Belgische goederenhandel met de VS in 2014 volgens de 22 afdelingen van de gecombineerde nomenclatuur

Belgische goederenhandel met de VS in 2014					
Afdeling	In miljoen €			In %	
	Uitvoer	Invoer	Saldo	Uitvoer	Invoer
I. Levende dieren en producten van het dierenrijk	35,56	87,70	-52,14	0,2%	0,4 %
II. Producten van het plantenrijk	83,70	186,67	-102,97	0,4 %	0,7%
III. Vetten, olie (dierlijke of plantaardige) en dissociatieproducten daarvan	4,39	12,44	-8,05	0,0%	0,0%
IV. Producten van de voedselindustrie	433,64	252,15	181,49	2,3%	1,0%
V. Minerale producten	2.218,77	1.267,68	951,09	11,6%	5,1%
VI. Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën	9.359,53	11.709,03	-2.349,50	48,7%	46,8%
VII. Kunststof en rubber	615,86	2.214,65	-1.598,79	3,2%	8,8%
VIII. Huiden, leder en werken daarvan	8,94	21,33	-12,39	0,0%	0,1%
IX. Hout; houtskool en houtwaren	20,44	75,21	-54,76	0,1%	0,3%
X. Houtpulp; papier en karton; alsmede artikelen daarvan	73,18	280,11	-206,93	0,4 %	1,1%
XI. Textielstoffen en textielwaren	194,50	234,59	-40,09	1,0%	0,9%
XII. Schoeisel; hoeden; paraplu's	4,23	3,81	0,42	0,0%	0,0%
XIII. Werken van steen, cement, keramische producten; glas en glaswerk	74,07	109,02	-34,95	0,4 %	0,4 %
XIV. Edelstenen en edele metalen	862,40	247,03	615,37	4,5%	1,0%
XV. Onedele metalen en werken daarvan	627,43	624,67	2,76	3,3%	2,5%
XVI. Machines, toestellen en elektrotechnisch materieel, delen en toebehoren daarvan	2.375,64	3.203,41	-827,77	12,4 %	12,8%
XVII. Vervoermaterieel	1.055,18	1.498,91	-443,74	5,5%	6,0%
XVIII. Optische, meet- en precisie-instrumenten; medische apparatuur; uurwerken	792,31	2.442,64	-1.650,33	4,1%	9,8%
XIX. Wapens en munitie	0,32	6,96	-6,65	0,0%	0,0%
XX. Diverse goederen en producten	106,67	85,77	20,90	0,6%	0,3%
XXI. Kunstwerken en antiquiteiten	39,52	49,38	-9,86	0,2%	0,2%
XXII. Vertrouwelijke handel; goederen welke voor de handelsstatistiek niet elders worden gerangschikt	219,79	430,46	-210,67	1,1%	1,7%
Totaal	19.206,08	25.043,64	-5.837,56	100%	100%

Bron: Nationale Bank van België, berekeningen door de Afdeling Internationale Economie van de FOD Economie.
 In- en uitvoer gemeten volgens communautair concept.

